

Stockholm den 27 augusti 2024

Finansminister Elisabeth Svantesson
Justitieminister Gunnar Strömmer
Bistånds- och utrikeshandelsminister Johan Forssell

Hemställan om lagändring för att erkänna elektroniska handelsdokument och andra löpande handlingar

Internationell handel är en komplex process som involverar i snitt 36 olika dokument i 240 kopior för att möjliggöra transaktioner och frakt av varor. Trots teknologiska framsteg under de senaste åren är handeln fortfarande beroende av fysiska pappersdokument. Av de fyra miljarder handelsdokumenten som cirkulerar vid varje given tidpunkt beräknas knappt 5 % vara i elektronisk form. Det är ineffektivt, dyrt, tidskrävande och medför en betydande risk för fel och avvikelser eller rena förfalskningar och bedrägerier.

För att möta dessa utmaningar och påskynda utvecklingen mot en globalt harmoniserad och digitaliserad handelsmiljö lanserade Internationella Handelskammaren (ICC) *Digital Standards Initiative* år 2020. En viktig förutsättning för digitaliseringen är att elektroniska s.k. löpande handlingar ska ha samma juridiska status som deras fysiska motsvarighet. Utgångspunkt för vårt arbete är därför att driva på för juridiska reformer i linje med UNCITRAL:s modellag för elektroniskt överlåtbara dokument (MLETR) från 2017, som ger just sådant erkännande till elektroniska löpande handlingar.

Under de senaste åren har flera länder tagit betydande steg mot att erkänna elektroniska löpande handlingar. Storbritannien antog 2023 *Electronic Trade Document Act* som inspirerats av MLETR. Man uppskattar att implementeringen av lagen kommer öka tillväxten med £25 miljarder under 2024 och frigöra £224 miljarder i effektivitetsbesparingar. Frankrike antog en liknande lag i juni i år och även Tyskland arbetar med att få på plats lagstiftning, vilket tydligt visar på trenden mot digitaliseringen av handel. Parallellt har WTO:s *Joint Statement Initiative on E-Commerce*, där Sverige är representerat genom EU, nyligen uppmanat medlemmar att anta en rättslig ram i linje med MLETR och enats om att fasa ut fysiska handelsdokument.

Den internationella utvecklingen för att ge juridiskt erkännande till elektroniska dokument går snabbt framåt. Trots det saknar Sverige i dag en rättslig ram för elektroniska löpande handlingar. Mot bakgrund av detta har ICC Sverige tagit fram bilagd överblick över det nuvarande rättsläget i Sverige. Slutsatsen är att det krävs juridisk reform även i Sverige, inte minst för att förtydliga vilka kriterier en elektronisk löpande handling måste uppfylla för att ha motsvarande status som ett fysiskt pappersdokument. Utredningen om elektroniska överlåtelser vid fastighetsköp som nyligen presenterats är en bra start och berör många viktiga frågeställningar kring formkrav för elektroniska dokument. Men för att svenska företag ska kunna dra nytta av digitaliseringens fulla potential bör regeringen säkerställa att även löpande elektroniska handlingar får ett juridiskt erkännande. Avsaknaden av tydliga rättsliga ramar skapar en osäkerhet för svenska företag och

kan, med den senaste internationella utvecklingen i beaktning, hämma företagets konkurrenskraft på den globala marknaden. Eftersom att erkännandet av elektroniska löpande handlingar inte bara skulle få positiva effekter på digitaliseringen av handelsdokument utan även möjliggöra löpande skuldebrev såsom bland annat bolån i elektronisk form är detta en fråga som torde beröra och intressera många samhällsaktörer utöver internationellt handlande bolag såväl som medborgare. Fördelarna med en lagändring utvecklar vi i bilagan *10 anledningar till att elektroniska löpande handlingar ska erkännas i svensk lagstiftning*.

För att den svenska lagstiftaren ska kunna hålla jämna steg med rättsutvecklingen hos flera av Sveriges viktigaste handelspartners krävs att ett rättsligt ramverk kommer på plats så snart som möjligt. Vi uppmanar därför regeringen att tillsätta en utredning för att närmare granska det rådande rättsläget och föreslå nödvändiga lagändringar.

Med vänliga hälsningar,

Susanna Zeko
VD & generalsekreterare
ICC Sverige